

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL QUE PRESENTA EL GRUP MUNICIPAL SOCIALISTA DE L'AJUNTAMENT DE MATARÓ PER A LA MILLORA DEL FINANÇAMENT LOCAL.

Aviat es compliran 45 anys des de les primers eleccions democràtiques de 1979 i els municipis encara no tenim un sistema de finançament local suficient per atendre les nostres obligacions i competències. Les reiterades resolucions de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEM) així ho declara: per a aconseguir la suficiència financera que els Ens Locals necessiten, resulta imprescindible la reforma i millora de les dues grans fonts financeres dels Governos Locals, quins són els tributs propis i la participació en els ingressos de l'Estat i de les Comunitats Autònomes.

La 34ª assemblea general de la Federació de Municipis de Catalunya (FMC) del dia 18 d'octubre de 2023, va aprovar la Resolució «Municipalisme: Futur, Proximitat, Compromís» on, per afrontar els reptes de futur plantejats i fer-ho des de l'eficiència, la proximitat i el compromís, és necessari que en aquest mandat municipal s'abordi de forma definitiva aspectes essencials pel municipalisme, la FMC esmerçarà tots els seus esforços i recursos en assolir, entre d'altres, els objectius de revisió definitiva del finançament local; derogació de la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local; desenvolupament de les previsions estatutàries respecte de la Llei de governs locals i Llei de finances locals; actualització i revisió del Fons de cooperació local, i garantia de delegació de competències amb recursos suficients.

En similar sentit s'han pronunciat els alcaldes i les alcaldesses de l'Associació de l'Arc Metropolità (on Mataró és part integrant) en el seu comunicat també del dia 18 d'octubre de 2023. En aquesta comunicació els ajuntament de l'ARC van alertar sobre la necessitat urgent de millorar el finançament dels ajuntaments, un repte que s'hauria d'abordar al més aviat possible partint d'un model concertat entre el Govern de l'Estat, els governs autonòmics i el món local, atès que que l'infrafinançament dels municipis ha estat una de les mancances que històricament ha afectat els ajuntaments i a la qual, malgrat les repetides reivindicacions, encara no s'ha donat solució.

Segons l'ARC, la situació que ja patia el món local s'ha vist agreujada per qüestions com la pèrdua d'ingressos derivats de la plusvàlua, l'increment de la despesa energètica i l'increment de l'Índex de Preus al Consum (IPC). L'any 2022, l'impacte per aquests conceptes als municipis de l'Arc Metropolità va ser superior als 83,7 M€, un 7,6% del total dels pressupostos municipals.

És per això que més enllà de mesures de caràcter conjuntural, els alcaldes i alcaldesses sol·liciten al Govern de l'Estat la reforma urgent de la llei de finançament dels ens locals i al Govern de la Generalitat l'elaboració urgent d'una llei de finançament local en compliment de l'article 220.1 de l'Estatut de Catalunya.

També demanen les modificacions legislatives necessàries per introduir de manera més àmplia elements de progressivitat en el conjunt dels tributs i que, d'acord amb la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, s'articulin els avenços necessaris perquè els ajuntaments puguin gestionar com a mínim el 15% dels Fons Europeus de Reconstrucció Econòmica (Next Generation) transferits a l'Estat.

Ahora es sol·licita la creació urgent d'un fons de compensació municipal que cobreixi la reducció dels ingressos derivats de la reforma de l'impost de plusvàlua.

Per altra banda, hem de tenir en compte l'Informe de la Comissió d'experts per a la revisió del model de finançament local, de juliol de 2017, fet en compliment de l'Acord del Consell de Ministres de 10 de febrer de 2017; comissió que tenia per objecte la realització de les "anàlisis que siguin necessaris per a la formulació posterior d'un nou model de finançament local que es fonamenti en els principis de solidaritat, suficiència, equitat, transparència, corresponsabilitat fiscal i garantia d'accés dels ciutadans als serveis públics bàsics de prestació obligatòria. Els treballs es referiran al Sistema de Finançament Local, contemplant de manera integral aspectes financers, tributaris i pressupostaris, continguts en el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals."

Aquest Informe ja identifica els diferents aspectes a revisar respecte dels tributs, les transferències i els principis de disciplina pressupostària.

Pel que fa a la nostra ciutat, l'estudi de 2020 de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) de la UAB encarregat per l'Ajuntament de Mataró L'estudi ha permès verificar que la capacitat pressupostària de Mataró és significativament menor que la dels municipis del seu entorn, malgrat que, com hem vist, s'hi concentra una bona part de la població vulnerable d'aquest territori. El municipi de Mataró disposa d'un 9% menys ingressos per càpita (1.114€) que la mitjana dels que obtenen la resta dels municipis de la comarca (1.214€). L'evolució del període 2012-2018 mostra, així mateix, que la diferència ha tendit a agreujar-se durant la darrera dècada: mentre els ingressos per càpita de la resta dels municipis del seu sistema urbà es varen incrementar per mitjana un 9,7% a Mataró varen disminuir un 1,6%. En relació amb les ciutats metropolitanes de més de 60.000 habitants, pel que fa als ingressos municipals per càpita Mataró es troba en una posició intermèdia, molt per sota de Barcelona, Sant Cugat o el Prat de Llobregat, al mateix nivell que Rubí o Cornellà i notablement per sobre de l'Hospitalet, Santa Coloma de Gramenet i Terrassa.

Segons l'estudi de l'IGOP, l'Ajuntament de Mataró esmerça en despesa social una part força més elevada del seu pressupost que no pas la resta de municipis de la comarca i del seu entorn més proper. Mataró concentra un proporció inusualment elevada de població que disposa de menys de 5.000 € : de mitjana, les seccions censals de Mataró tenen un 10% de la població per sota d'aquest nivell de renda, en contrast amb el 9,2% del seu sistema urbà, el 8% de la comarca del Maresme i el 7,6% de la RMB . Aquest patró de segregació és comú, en bona mesura, al conjunt dels sistemes urbans de l'Arc Metropolità.

En conseqüència, al Grup Municipal Socialista de Mataró, denunciem que patim des de fa molts anys, al igual que la majoria d'ajuntaments de Catalunya i d'Espanya, un desequilibri econòmic derivat d'assumir costos de serveis que no ens corresponen al que, a més, cal sumar l'infrafinançament de les administracions superiors, situació que s'ha agreujat a conseqüència de la inflació i l'augment de preus dels darrers dos anys el que ha provocat un desequilibri important en els nostres pressupostos.

I que a aquest desequilibri econòmic genèric a la majoria dels municipis hem d'afegir la manca de polítiques i recursos de lluita contra la segregació social i territorial, contra els

greuges comparatius que pateix la nostra ciutat en àmbits com l'habitatge, l'educació, els serveis socials, la sanitat, la seguretat o el transport públic.

Molt sovint hem posat damunt la taula el greuge que suposa que la distribució dels recursos entre els municipis no sempre reflecteixi les seves necessitats reals, el que provoca desequilibris en la prestació de serveis i en les oportunitats de desenvolupament local. Aquesta manca de claredat en la distribució del finançament genera manca de transparència i desconfiança.

A Mataró, al igual que a molts altres ajuntaments, afrontem dèficits financers crònics, especialment per la COVID-19 i la inflació i l'augment de preus dels darrers dos anys que limiten la nostra capacitat per invertir en infraestructures i serveis bàsics. No podem oblidar les competències transferides, sempre sense un finançament adequat, que generen sobrecàrregues econòmiques i dificultats per prestar els serveis de manera efectiva i que afegeixen una pressió addicional a les nostres finances locals.

La evident manca de flexibilitat financera de les administracions locals per adaptar els pressupostos a canvis sobrevinguts o a les necessitats locals limita la nostra capacitat de resposta a les demandes de la ciutadania de Mataró.

Per tot l'exposat, el grup socialista de l'Ajuntament de Mataró proposa a la Junta de Portaveus que doni suport a les següents demandes:

Primer.- Reclamem la millora urgent i en profunditat del finançament local i de l'autonomia financera.

Segon.- Reclamem a l'Estat i a la Generalitat transferències i inversions urgents, en els àmbits de les seves competències, que ajudin a lluitar contra la segregació social i territorial, contra els greuges comparatius que pateix la nostra ciutat en àmbits com l'habitatge, l'educació, els serveis socials, la sanitat, la seguretat o el transport públic.

Tercer.- Reclamem una nova Llei dels governs locals de Catalunya que reforci l'autonomia municipal i configuri un nou sistema de govern local adaptat als reptes dels ODS 2030 i que distribueixi les responsabilitats entre les diverses administracions locals i, en el cas dels municipis, atengui la seva capacitat de gestió i els principis de subsidiarietat, diferenciació i suficiència financera.

Quart.- Reclamem una nova llei de Finances locals, imprescindible, juntament amb l'anterior, per desenvolupar les previsions estatutàries, clarificar les competències i impulsar un nou sistema institucional local a Catalunya que es regeixi pels principis de suficiència de recursos, equitat, autonomia i responsabilitat fiscal.

Cinquè.- Reclamem que s'afrontin canvis legislatius perquè el Consell de Governos locals pugui complir amb les funcions que li assigna l'Estatut.

Sisè.- Reclamem a l'Estat un Fons de compensació als ajuntaments per la reducció d'ingressos derivada de l'aplicació de les modificacions en el tribut de l'Impost d'Increment del Valor Afegit dels Terrenys de Naturalesa Urbana (plusvàlues).

Setè.- Que es lliuri còpia d'aquest acord al Consell Comarcal del Maresme, al Parlament de Catalunya, al Govern de la Generalitat i al Govern d'Espanya.

Mataró, a 19 d'octubre de 2023.

Francisco Javier Gomar Martín
Portaveu del Grup Municipal Socialista